

עין משפט‏
נר מצוה

סמ:

דדיני ממונות כשר דדיני נפשות ומשני דרבא אפי' כר"מ דלמר עד זומם פסול לכל התורה כולה דע"כ לא קאמר ר"מ התם אלא גבי עד זומם דממוון דרע לשמים ולצרות אצל הכא דרע לשמים ולא לצרות לא שמע מיניה דלית ליה לר"מ חשוד לאחד מכל האסורין להי חשוד לכל התורה כולה לרבא דלא אמר מקילתא לחמירתא אלא בעד זומם דממוון דווקא דרע לשמים ורע לצרות ומיהו לאציי דהתם ניחא וקו"ל כוותיה וי"ל דאפי' לרבא חשוד לדבר אחד דרע לשמים ולא לצרות חשוד לכל התורה כולה כציוא דה דרע לשמים ולא לצרות אפי' מקילתא לחמירתא וחשוד לדבר אחד דרע לשמים ורע לצרות חשוד לכל התורה כולה אפילו רע לשמים ורע לצרות:

ושלחם מותר לו ודאן. דהוי

אורח לגבייהו פירש ר"ח דלמר צירושלמי ו' אכסנאי אינו אוסר לעולם ואומר ר"י דלא דמי להכא כלל דהתם איירי ו' כגון הכא לדור צמביו לשם אכסנאות ולא לקצוע עגמו דהכי איתא התם אית תנא תני ו' קסדור אוסר מיד ואכסנאי לאחר שלשים ואית תנא תני קסדור אוסר לאחר שלשים ואכסנאי אינו אוסר לעולם מ"ד קסדור אוסר מיד צרגיל ואכסנאי לאחר שלשים צשאינו רגיל מ"ד קסדור לאחר שלשים כאלין דעלין צרשות ואכסנאי אינו אוסר לעולם כאלין דלא עלין צרשות:
צעא

אלמא ע"ז ושבת כי הדדי ניניהו שמע מינה: **ברתני'** ו' ד' אגשי חצר ששכח אחד מהן ולא עירב ביתו אסור מלהכניס ומלהוציא לו ולהם ושלחם מותרין לו ולהם ו' נתנו לו רשותן הוא מותר והן אסורין היו שנים אסורין זה על זה שאחד נותן רשות ונוטל רשות שנים נותנין רשות ואין נוטלין רשות מאימתי נותנין רשות ב"ש אומרים מבעוד יום וב"ה אומרים ו' משחשיכה ו' מי שנתן רשותו והוציא בין בשוגג בין במזיד ה"ו אוסר דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר כמזיד אוסר בשוגג אינו אוסר: **גב'** ביתו הוא דאסור הא חצירו שריא היכי דמי אי דבטיל ביתו אמאי אסור אי דלא בטיל חצירו אמאי שריא הכא בכמאי עסקינן כגון שביטל רשות חצירו ולא ביטל רשות ביתו וקא סברי רבנן ו' המבטל רשות חצירו רשות ביתו לא ביטל דדייר איניש בבית בלא חצר ושלחן מותר לו ולהן מאי טעמא דהוי אורח לגבייהו: נתנו לו רשותן הוא מותר והן אסורין: ונהוי אינהו לגביה כי אורחין חד לגבי חמשה היו אורח חמשה לגבי חד לא היו אורח ש"מ ו' מבטלין וחוזרין ומבטלין הכי קאמר נתנו לו רשותן מעיקרא הוא מותר והן אסורין: היו שנים אסורין זה על זה: פשיטא לא צריכא דהדר חד מינייהו ובטיל ליה לחבריה מהו דתימא לישתרי קמ"ל דכיון דבעידנא דבטיל לא הוה ליה שריותא בהאי חצר: שאחד נותן רשות: הא תו למה לי אי נותן תנינא אי נוטל תנינא סיפא איצטריכא ליה שנים נותנין רשות הא נמי פשיטא מהו דתימא

חצירו: הכי זה אוסר. דמיהדר ומשקל רשותא הוא וחזר צו מציעולו: **גב'** הא חצירו. רשות שהיתה לו בחצירו שריא לגבי חצירו ומותר להן להוציא מצמתיהן לחצר כדקמתי מתניתין להדיא: אי דצטיל רשותו לגבי חצר: ציטו אמאי אסור. הכי נתן להן ציטו ונסתלק: ואי דלא צטיל. ציטו רשות חצירו מאלן שרייה: וקסברי רבנן. תנא דמתני' דסתמתא היא ופליגא אדר' אליעזר דלמר צפרק עושין פסין (לעיל דף כו.): ציטו אסור להכניס ולהוציא לו אצל להם מותר דהמבטל רשות חצירו רשות ציטו ביטל: דהוי אורח לגבייהו. כיון דמצינו לא מפיק אע"ג דמשתמש צחצר לא מיהדר ומשקל רשותיה הוא אלא כשאר אורחין: וזן אסורין. אפי' מציתו לחצר דכיון דמשתמשי צחצר אע"ג דלאו מצית דידהו מפקי הוה ליה משקל רשותא דחמשה לגבי חד לא דמו לאורחין: **חמשה**. לאו דוקא: **שמע מינה מצטלין כו'**. דמשמע נתנו לו רשות ארישא קאי דקמתי ושלחן מותר לו ולהן דצטל להם רשותו חזרו הם ונתנו לו רשותן הוא מותר: **היו שנים**. ששכחו ולא עירצו עס השאר וצטלו להן חצריהן רשותן אסורין שניהן זה על זה: **פשיטא**. דאי הוו תרוייהו לחודייהו מעיקרא הוו אסרי אהדדי: לא צריכא דהדר חד וצטיל לחצריה. רשות עצמנו ואת חלקנו צרשות שצטלו להן חצריהן: **מהו דסימא לישפירו**. דהוו להו כחמשה ששריין צחצר ולא עירצו דמצטלי רשותא לחד מינייהו: **קמ"ל**. דלא דמי דאילו התם כל חד וחד מצטל ליה רשותיה אצל הכא כיון דשאר צני חצר לאו להאי דפייש ו' לחודיה צטלי אלא לתרוייהו כי הדר חד ומצטל לאידך רשותא דידהי מצי לצטולי רשותא דאקני ליה חצריה לא מצי לצטולי דכיון דצעידינא דצטלי להו הך קמאי רשותייהו אפ"ה לא הוה להאי מוצטל שריותא כהאי חצר משום דאסרי אהדדי אשתכח דצטול דקמאי לא אהני וכי הדר מצטל האי לא מצי לאקנויי רשותא דידהו דהא לא קנייה: **נוטן פנינא**. ושלחם מותר לו ולהן ואי לאו דצטיל ו' ליה אמאי משתרו: **נוטל פנינא**. נתנו לו אלמא יחיד נוטל רשות:

דמשמע ולא כל האדם, שמע מינה כסם חלקתי שכשרין מצלין ולא הומויין, ולא באומות. שכולן מתנדנין ומקבלין מהם (וחזרין ה.) דאפילו המינין שכרין (שם יג.). הדומיין לבהמה. שאין מקיימין את המצות (וחזרין ה.) מפורשעי ישראל. משמע מודיין כדמתא נמסכת יומא (לו.) פשעים אלו המדרים וכן הוא אומר מלך מואב פשע צי, והייט מומר, (וחזרין ה.) והמנסך יין. עובד ע"ז (שם בריא בשמשי"ק.) קשיא מציעתא. דקמתי מקבלין, אסופא (שם), חוץ מן המומר לנסך ולחלל שבתות. דהני חמירי, האי תנא חמירא ליה שנת כעבודת כוכבים, דהעובד עבודת כוכבים כופר בקצת"ה והמחלל שנת כופר במעשיו ומעיד שקר שלא שבת הקצ"ה צמעה צלאשת (שם). ושלחם מותרין לו ולהם. כשאר כל אדם הנוגס לאחר חצירו ומותר לו להוציא מפתח חצירו לחצר דהא רשותא דחד הוא (לעיל כו.). מי שנתן רשותו. לגבי חצר מפני ששכח ולא עירב ולאחר שצטל הוציא מציתו לחצר, הרי זה אוסר. על בני חצר, דהדר שקליה לרשותיה (לעיל שם).

הדר פרק ששי עירובין

עד דהוי מומר ו' לע"ג. דההוא ודאי חשוד לכל מיילי דלמר מר חמורה ע"ג של המודה דה כנופר בכל התורה כולה דכתיב וצמדנר טון וכי משגו ולא חשעו את כל המצות האלה ובע"ג משמעוי קרא צהוריות (דף טו.). **אמר רב נחמן**. איחיו ישראל מומר דקאמר רב הונא לעיל ונע"א ו' לענין ציטול רשות קאמר: **צטול**. צפרהסיא ואע"ג דמחלל צטול. צפרהסיא ודאי. **אשראל קאי: רשוי** קניס לך. או רשוי מצוטלת לך: **לכות**. צקנין סודר: **רב אשי**. לעולם מומר דקאמר רב הונא לכל מיילי קחשיב ליה מומר וכרבנן ק"ל ודאי תנא הוא דלתימא ליה שנת כע"ג: **אדם כי יקריב מכס פרט** למומר. דלין מקבלין קריבנו דמכס משמע מקאמס: **מכס**. מדכתיב האי מיעוטא גבי ישראל ולא כתיב כי יקריב מן האדם קרנן ש"מ צישראל הוא דחלק ומיעט מומר: **ווא** צאומות. שמקבלין קרנן מכולם דמתניא איש"י מה מ"ל איש איש לרבות את הנכרים שנודרין נדרים ונדבות צישראל צהכל שוטטין (חולין דף יג.): **להציא צני אדם הדומין לבהמה**. רשעים שעשו עצמן כבהמה שאינה מכרת את צוראה מקבלין מנה קרנן: **מקבלין קרינעו**. של נדבה מפושעי ישראל דהאי קרא צנדרים ונדבות משמעוי דכתיב כי יקריב: **כדי שיתורו צספוסה**. דאי דחיין להו צידים מו לא דהרי: **והמנסך אם היין**. לע"ג: **אלא לאו הכי קאמר**. מקבלין קריצנות מפושעי ישראל המומרים לדבר אחד: **הון מן המומר לנסך אם היין או לחול שנת**. דכמומר לכל התורה דמי דאימעיט ליה מכס ולא כולסם: **ברתני' ציטו אסור להכניס ולהוציא**. מציתו לחצר צין הוא צין שאר צני החצר. ובגמרא מפרש כצצטל להן רשות שהיה לו צחצר ולא צטל להן רשות ציטו הלכך הוה ליה רשות ציטו: **ובנותן רשות וחדר רשותא דידהו: ושלחם**. צתים שלהן מותרין להוציא מהן לחצר צין הוא צין הן דהא צתים שלהן וחצר רשות אחת הן: **נפטו לו**. הם רשות חצרין: **הוא מומר**. להוציא מציתו לחצר: **וזן אסורין**. אפי' מציתו לחצר ואע"ג דרשות אחת הן ובגמרא מפרש טעמא: **היו שנים**. ששכחו ולא עירצו ושאר צני חצר צטלו להן רשותן שניהן אסורין זה על זה מפני שהוא של שניהן והצתים מיוחדין כל צית לצטעלי ואין מוציא מרשות המיוחדת לו לרשות שלו ושל

הוא חצירו. רשות שהיתה לו בחצירו שריא לגבי חצירו ומותר להן להוציא מצמתיהן לחצר כדקמתי מתניתין להדיא: אי דצטיל רשותו לגבי חצר: ציטו אמאי אסור. הכי נתן להן ציטו ונסתלק: ואי דלא צטיל. ציטו רשות חצירו מאלן שרייה: וקסברי רבנן. תנא דמתני' דסתמתא היא ופליגא אדר' אליעזר דלמר צפרק עושין פסין (לעיל דף כו.): ציטו אסור להכניס ולהוציא לו אצל להם מותר דהמבטל רשות חצירו רשות ציטו ביטל: דהוי אורח לגבייהו. כיון דמצינו לא מפיק אע"ג דמשתמש צחצר לא מיהדר ומשקל רשותיה הוא אלא כשאר אורחין: **וזן אסורין**. אפי' מציתו לחצר דכיון דמשתמשי צחצר אע"ג דלאו מצית דידהו מפקי הוה ליה משקל רשותא דחמשה לגבי חד לא דמו לאורחין: **חמשה**. לאו דוקא: **שמע מינה מצטלין כו'**. דמשמע נתנו לו רשות ארישא קאי דקמתי ושלחן מותר לו ולהן דצטל להם רשותו חזרו הם ונתנו לו רשותן הוא מותר: **היו שנים**. ששכחו ולא עירצו עס השאר וצטלו להן חצריהן רשותן אסורין שניהן זה על זה: **פשיטא**. דאי הוו תרוייהו לחודייהו מעיקרא הוו אסרי אהדדי: לא צריכא דהדר חד וצטיל לחצריה. רשות עצמנו ואת חלקנו צרשות שצטלו להן חצריהן: **מהו דסימא לישפירו**. דהוו להו כחמשה ששריין צחצר ולא עירצו דמצטלי רשותא לחד מינייהו: **קמ"ל**. דלא דמי דאילו התם כל חד וחד מצטל ליה רשותיה אצל הכא כיון דשאר צני חצר לאו להאי דפייש ו' לחודיה צטלי אלא לתרוייהו כי הדר חד ומצטל לאידך רשותא דידהי מצי לצטולי רשותא דאקני ליה חצריה לא מצי לצטולי דכיון דצעידינא דצטלי להו הך קמאי רשותייהו אפ"ה לא הוה להאי מוצטל שריותא כהאי חצר משום דאסרי אהדדי אשתכח דצטול דקמאי לא אהני וכי הדר מצטל האי לא מצי לאקנויי רשותא דידהו דהא לא קנייה: **נוטן פנינא**. ושלחם מותר לו ולהן ואי לאו דצטיל ו' ליה אמאי משתרו: **נוטל פנינא**. נתנו לו אלמא יחיד נוטל רשות:

ליגור

דמשמע ולא כל האדם, שמע מינה כסם חלקתי שכשרין מצלין ולא הומויין, ולא באומות. שכולן מתנדנין ומקבלין מהם (וחזרין ה.) דאפילו המינין שכרין (שם יג.). הדומיין לבהמה. שאין מקיימין את המצות (וחזרין ה.) מפורשעי ישראל. משמע מודיין כדמתא נמסכת יומא (לו.) פשעים אלו המדרים וכן הוא אומר מלך מואב פשע צי, והייט מומר, (וחזרין ה.) והמנסך יין. עובד ע"ז (שם בריא בשמשי"ק.) קשיא מציעתא. דקמתי מקבלין, אסופא (שם), חוץ מן המומר לנסך ולחלל שבתות. דהני חמירי, האי תנא חמירא ליה שנת כעבודת כוכבים, דהעובד עבודת כוכבים כופר בקצת"ה והמחלל שנת כופר במעשיו ומעיד שקר שלא שבת הקצ"ה צמעה צלאשת (שם). ושלחם מותרין לו ולהם. כשאר כל אדם הנוגס לאחר חצירו ומותר לו להוציא מפתח חצירו לחצר דהא רשותא דחד הוא (לעיל כו.). מי שנתן רשותו. לגבי חצר מפני ששכח ולא עירב ולאחר שצטל הוציא מציתו לחצר, הרי זה אוסר. על בני חצר, דהדר שקליה לרשותיה (לעיל שם).

מסורת הש"ס

א) וצס"א: משומה, וכן להלן, ב) ומוספי פ"ה הי"ד ע"ז דף קד: חולין דף א, ב) חולין דף ה, ד) וצס"א נוסף: העולם, ס) לעיל דף כו, ו) ונעיל סח: סט, א, ו) ונעיל טו: ח) ונעיל סח: ט) צס"א: משומה, וכן להלן, י) ויחקר כח, ט) צס"א: דפרש, ו) ודפרקין הל' ב, ט) ונרש"ל גרס קסטור וז"ה צירושלמי,

תורה אור השלם

1. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכס קרבן לך מן הבקרה מן הדבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם: ויקרא א ב

הנהגות הב"ח

א) רש"י ד"ה נטון וכו' דבטיל להו אמאי:
ב) רוב"י ד"ה ושלחם וכו' דהתם איירי בעו"ג דהא צ"כ כ"ה צס"א ונאשריי וצטור ס"י שפ"ד:

מוסף רש"י

ליתן רשות. שאינו יכול ליתן רשותו לשדאל אלא שם כן שכן ממנו מעביר שנת (ע"ז טו.). ולבטל רשות. אם דר צמביו צריך לשכור את רשותו ואפילו נטלה להי אינה מצוטלת עד שישכור, וישראל ששכח ולא נתן צצצור עס צני המצי וואו דר עמהם ואוסר עליהם מנטל להם רשותו (וחזרין א.). משכר שבתו בשוק. צפרהסיא אפי"פ שהוא מומר לחללו צצצא דהי הוא צפראל, ואם לא עירצ עס שכניו צחצר או צמביו נטון להם רשותו ודיו (שם), ובנותן רשות. אם היה פתח צימו פתוח לחצר שצפראל דרין צה וצכח ולא עירצ עמהן, מנטל להם את רשותו של חצר ואם לא ציטל אסור להוציא ממצתיהם לחצר דהוה להו מוצלין מרשות המיוחדת לכל אחד לרשות שיש להם חלק צה, ומכמים גזרו שלא להוציא מרשותו של רשות חצרין: (ע"ז טו.). ובבכרי עד שישכיר. עד שישכור, וישראל היטמ צריכא אומר לה. ישראל הטמן רשות חמורי רשותי קהיה לך, חה טוטלה ממנו מוצליא לחצר (ע"ז טו.). מכס ודא כולסם. אדם כי יקריב מכס קרבן, וגבי דבר או נדבה כתיב, דהא כי יקריב משמע כשיצלו להקריב (וחזרין ה.). פרט למומר. שאין מקבלין נדבתו (שם), מכס סברי חלקתי. כלומר מדכתיב האי מיעוטא צישראל ולא צאומות, דכתיב איש איש מצית ישראל אשר יקריב קרבן לכל נדריים וגו' צפרשת מומיין (ויקרא כב) ותניא (חולין יג.) איש מה תלמוד לומר איש איש, לרבות העובדי כוכבים שדורשים נדרים ונדבות צישראל, וגבי דידהו מן כתיב מיעוטא דלכחוח מן האדם כי יקריב קרבן